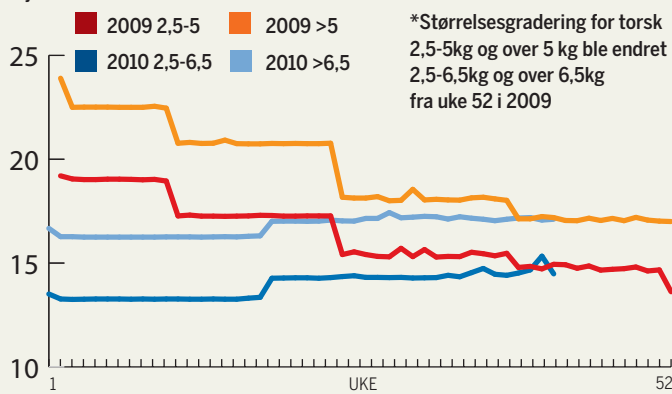

TORSKEPRIS 2009-2010

Gjennomsnitt NRL 2009-2010 u/15 m

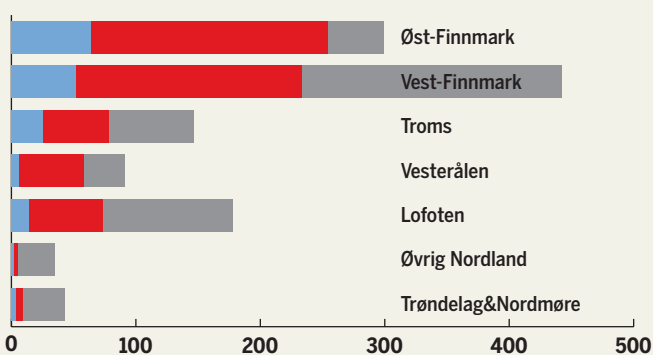
GJENNOMSNTLIG PRIS ALLE SONER

Pris gjelder største størrelse

	Torsk >6,5 pris (SUH)	Torsk 2,5-6,5 pris (SUH)	Hyse pris (SUH)	Sei pris(SUH)
Øst-Finnmark	17,11	14,39	10,7	9,23
Vest-Finnmark	17,26	14,6	10,22	9
Troms	17,00	14,25	10,39	9,01
Vesterålen	17,00	14,26	11,61	9,19
Lofoten	17,00	14,27	11,01	9
Øvrig Nordland	17,00	14,25	9,89	9
Trøndelag&Nordmøre	17,00	17,35	9,33	9,05
Totalt	17,11	14,48	10,62	9,03

Kvantum ■ torsk, ■ hyse og ■ sei

Tonn

LEVERT KVANTUM I TONN

fartøy under 15 meter

	Torsk	Hyse	Sei	Totalt
Øst-Finnmark				
Vest-Finnmark	52	181	209	442
Troms	25	53	69	146
Vesterålen	6	52	33	92
Lofoten	14	59	105	178
Øvrig Nordland	2	3	30	35
Trøndelag&Nordmøre	4	5	34	43
Total	168	543	525	1235

ANTALL FARTØY

under 15 meter i fiske

	Antall Fartøy	Fangstrater i tonn
Øst-Finnmark	61	4,90
Vest-Finnmark	119	3,71
Troms	168	0,88
Vesterålen	74	1,23
Lofoten	205	0,87
Øvrig Nordland	45	0,78
Trøndelag&Nordmøre	84	0,51
Total	752	

FANGST PER REDSKAPSGRUPPE

Tonn

	Torsk	Hyse	Sei	Totalt
Autoline	0	5	0	5
Garn	59	61	370	490
Juksa	10	2	61	73
Line	77	423	23	523
Not	0	0	62	62
Snurrevad	21	52	8	82
Teiner	1	0	0	1
Totalt	168	543	525	1235

Kilde: Norges Råfisklag

Håver inn på mini

LEPPEFISK

Tall fra salgslagene viser at fangstene av leppefisk har eksplodert i år, og gjennomsnittspris til fiskerne på Sørlandet ligger nå på 176 kroner per kilo.

Gunn Hedberg
Hvaler

– Jeg har fått mindre fisk i år enn i 2009. Men takket være høyere priser tjener jeg bedre nå, sier Jan Ivar Olsen fra Grimstad, veteran på leppefisk, som leverer siste fangst denne uka.

Jan Ivar Olsen

Først ute i sør

Olsen har fisket leppefisk siden 1993, da oppdretterne oppdaget at den var effektiv mot lakselus. I årene som fulgte gikk etterspørselen ned, inntil det eksploderte på nytt i fjor som følge av resistent lakselus.

Vest-Norges Fiskesalgslag topper lista, med 215 tonn leppefisk til en samlet verdi av nesten 20 millioner kroner i år.

– Sammenlignet med fjorårets fem millioner, betyr det at mange av sjarkfiskerne våre har satset på dette fisket i år, sier direktør Magnar Aasebø. Han mener oppdrettere som bruker leppefisk mot lakselus har et ypperlig salgsargument.

Åttedobling

Fiskerne på Sør- og Østlandet har så langt landet leppefisk for ti millioner kroner i år. 60 tonn er levert til Skagerrak SL, mens Rogaland har

tatt mot 45 tonn. På Vestlandet og i Rogaland leverer fiskerne rett til oppdrettsanleggene, mens leppefisk fra Skagerrak blir hentet med bil.

– Det er særlig tidligere ålefiskere som satser på leppefisk hos oss, sier Arild Olsnes i Rogaland Fiskesalgslag SL.

fisk

Stasjonær

Forsker Sigurd Espeland ved Havforskningsinstituttets avdeling i Flødevigen følger med på fisket. Mens det er lett å få penger til å forske på arter som torsk og hummer, er leppefisk en art forskerne vet lite om.

– Men vi vet at leppefisken er veldig stasjonær og beveger seg lite. Et økende fiske kan raskt ta knekken på bestanden, mener Espeland.

Forskere fra Flødevigen har registrert forekomstene av leppefisk i de årlige trekkene med strandnot helt siden 1925. De viser at bestanden varierer mye fra år til år. Dessuten kan det være lite fisk akkurat i området der det fiskes, men mye i andre områder uten tilsvarende fiske.

Sigurd Espeland

Været avgjør

Forskerne håper nå å få fiskere på laget for sikrere tall. Den beste sammenligningen er melding om fisk per ruse og døgn. En foreløpig rapport om fisket kommer snart.

Jan Ivar Olsen driver sitt fiske på et svært begrenset område rett utenfor Grimstad. Der har han fanget leppefisk i 19 år. Fisket varierer år om annet, mest på grunn av været.

– I år har det vært jevnt urolig vær, mot finvær og glimrende fiskeforhold i 2009, påpeker Olsen.

Siste fangst denne uka

Han tviler på at bestanden kan fiskes ut, så lenge de unngår å fiske for hardt i ett område. Fisket etter grønngylte starter først etter at fisken har gytt, rundt St.Hans. Berggylte fisker han fra mai, og leverer siste fangst denne uka.

gunn.hedberg@fbfi.no
Telefon: 69 37 75 54

” Men vi vet at leppefisken er veldig stasjonær og beveger seg lite. Et økende fiske kan raskt ta knekken på bestanden.

Sigurd Espeland, forsker ved Havforskningsinstituttets avdeling i Flødevigen

FAKTA: LEPPEFISK

- Leppefisken er varmekjær, og mest tallrik i Skagerrak og på kysten av Vestlandet, men noen går helt nord til Lofoten.
- Berggylte, bergnebb og grønngylte er de artene som brukes mot lakselus.
- De lever kystnært, i tang og tareskog, og noen av artene bygger reir der eggene blir lagt.
- De er rovfisker som lever av bunnlevende, virvelløse dyr.

LITE OMRÅDE: Fisker Kåre Andersen i Papperhavn på Hvaler tjener godt på lakselusen. De fanger leppefisk som oppdretterne kjøper.

ARKIVFOTO: PER THRANA/
HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

TJENER FETT PÅ leppefisk

LIPPEFISK
Fisker Kåre Andersen har tatt lakselus på Hvaler og tjener godt på den. Han kjøper leppefisk som oppdretterne kjøper.

WILDE BERG
Berggylte, bergnebb og grønngylte er de artene som brukes mot lakselus.

LEPPEFISK
Leppefisk er en art som forskerne vet lite om. Den er stasjonær og beveger seg lite.

LEPPEFISK
Leppefisk er en art som forskerne vet lite om. Den er stasjonær og beveger seg lite.

LEPPEFISK
Leppefisk er en art som forskerne vet lite om. Den er stasjonær og beveger seg lite.

LEPPEFISK
Leppefisk er en art som forskerne vet lite om. Den er stasjonær og beveger seg lite.

Fiskeribladet Fiskaren 13. september 2010

Mål om selvforsyning

Forsker Sigurd Espeland påpeker at det beste er at hvert område langs kysten har egen leppefisk å bruke i oppdrettsanleggene sine, eller at også leppefisken oppdrettes. Årsaken er fare for at sykdommer kan spre seg med fisken som føres over fylkesgrensene.

– Når leppefisk fra Sørlandet rømmer fra anlegg på Vestlandet, kan de også danke ut den lokalt tilpassede fisken, frykter Espeland.

Fisker Jan Ivar Olsen blåser av det argumentet. Siden det ikke fins oppdrettsanlegg på Sør- eller Østlandet går all leppefisk ut av fylkene i sør.

– Vi har levert leppefisk til Vestlandet siden 1993, og aldri hørt om sykdom herfra. Dessuten blir hver eneste fisk kontrollert av veterinær, sier Olsen. Han viser også til at Skagerrak er det eneste sykdomsfrie området i Norge, fordi det ikke fins oppdrett her. Nå frykter han at forskere på jakt etter prosjektpenger skal ødelegge den siste utveien for kystfisket i sør.

– Dessverre opplever vi gang på gang akkurat dette. Forskerne stikker kjepper i hjulene for oss og tar fra oss inntekt, uten at det koster dem noe som helst.

Effektiv berggylte

Berggylten er den leppefisken som er best til å oppdrettes. Den plukker mest lus, og den gjør det i lavere temperaturer enn bergnebb og grønngylte.

Siden berggylte heller ikke er så tallrik som de andre to artene, må den oppdrettes hvis den skal brukes i stor skala. For å bruke den til stamfisk må den fanges i ruser, ellers dør for mange fisker. Mister den skjell og slimlag er leppefisken utsatt for å få infeksjoner. Bergnebb er mest vanlig av de tre leppefiskene. Det viser seg også

i prisene. Mens minsteprisen på bergnebb er fire kroner per fisk, betales berggylte dobbelt så godt.

Om sommeren ferdes leppefiskene i tang- og tarebeltet. Når det blir kaldere går den dypere og lar seg ikke så lett fange. Dermed blir dette fisket et sommerfiske, svært godt betalt sådant. Fra en beskjeden start i 1988 brukte norsk oppdrettsnæring 3,5 millioner leppefisk i 1997. Deretter gikk forbruket ned, til rundt 1,5 millioner i 2008. Hva tallet ender på i 2010 gjenstår å se.

Ti millioner leppefisk

Årets totalfangst på leppefisk når ti millioner fisker i år, mer enn en dobling fra fjorårets 4,4 millioner. De første oppdrettede berggyltene er også tatt i bruk i år.

– Det er en viss dødelighet blant leppefiskene, andre forsvinner ut av merdene, slik at det er nødvendig å fylle på utover i sesongen, sier Anne Berit Skiftesvik fra Havforskningsinstituttet i Bergen.

Av de tre leppefiskartene som brukes til å spise lakselus er berggylt den eneste som spiser når temperaturen

Anne Berit Skiftesvik

faller. De andre gjemmer seg på bunnen og blir borte om vinteren. Det nytter heller ikke å ta vare på leppefisk til neste generasjon laks, siden det er forbud mot å bruke dem gjennom flere runder. Det fins 300 millioner oppdrettlaks i norske anlegg per i dag. Leppefisken bør utgjøre rundt to prosent av laksen for best å gjøre jobben sin. Årsaken til at forbruket av leppefisk sank etter 1997 er at føret da ble tilsatt lusemiddel. Etter at lusa flere steder er blitt resistent, har behovet for leppefisk eksplodert. – Leppefisken går på hunnlusa, som er størst. Målet er å holde lusa på et lavest mulig nivå, vi har ingen sjanse til å bli helt lusefrie, sier Skiftesvik.